

Selvitys Lykynlammen hiihtomajan ympäristöstä
vuonna 2019 kerätyistä perhosista

Ali Karhu

2020

Menetelmät

Perhoset on kerätty Lykynlammen hiihtomajan ympäristöstä. Ympäristö on kuivaa mäntykangasta. Aineisto on kerätty yhdellä valorysällä, jossa oli 160 watin sekavalolamppu, 18.4.–1.11.2019 välisenä aikana. Pyydys koettiin viikon välein. Pyyntikauden aikana lamppu oli rikkoutunut kerran, aivan kauden alussa.

Tulokset

Perhosissa oli yhteensä 196 eri lajia ja 7413 yksilöä (kuusitoista lajia vähemmän ja n. 1300 yksilöä enemmän kuin edellisenä kesänä). Näissä oli yksi juuriperhoslaji (ei nykyisin lasketa suurperhosiin), kuusi kehrääjää, kaksi kiitäjää, neljä sirppisiipistä, 83 mittaria, viisi nirkkoa, seitsemän siilikästä, kaksi villakasta, yksi venhokas ja 85 lajia yökkösiä. Aikaisin keväällä lentävää tunnusraitayökköstä oli erityisen paljon, 2372 yksilöä, eli noin kolmasosa kaikista perhosista. Paljon oli myös puolukkapiiloyökköstä (*Conista vaccinii*), mäntyneulasmittaria (*Pennithera firmata*), lumimittaria (*Operophtera fagata*), puneharmoyökköstä (*Xestia alpicola*), huhtinirkkoa (*Odontesia sieversii*), koivikkopörhömittaria (*Lycia pomonaria*) ja kehrääjämittaria (*Colotois pennaria*).

Kuva 1. Mustikkakehrääjä.

Mustikkakehrääjä (*Phyllodesma ilicifolium*), yksi yksilö. On melko harvinainen. Elää avoimilla ja kuivahkoilla paikoilla, mm. seka- ja mäntymetsien laiteilla. Lähialueilla on muita samannäköisiä lajeja. Toukka elää mustikalla, mutta myös mm. nuorissa kiiltopajuissa, joiden rungoilta sen voi löytää.

Kehräjämittari (*Colotois pennaria*), kymmenen yksilöä (koiraita). Laji on isokokoinen ja roteva, mutta naaraan siivet ovat pehmeänoloiset, ja se lentää harvoin. Laji on vakinaistunut Pohjois-Karjalaan 2000-luvulla. Toukka elää erilaisilla pensaille ja lehtipuilla, usein lehtomaisilla paikoilla. Vuosi 2019 oli lajille hyvä Pohjois-Karjalassa.

Toukomittari (*Epirranthis diversata*), kaksi yksilöä. On taantunut Suomessa. Lentää aikaisin, naaras päivällä ja koiras enimmäkseen yöllä. Toukka elää haavan vesoilla.

Kuva 2. Sulkamittari.

Sulkamittari (*Phigalia pilosaria*), 1 koiras. On harvinainen maakunnassa, jossa on esiintynyt vuodesta 2002. On hyvin aikainen lentäjä, lento tosin koskee vain koirasta, sillä naaraalla ei ole siipiä. Toukka elää erilaisilla lehtipuilla, usein tammella. Lajit, joiden naarailla ei ole siipiä, voivat silti olla nopeita levittäytyjiä uusille seuduille. Toukat voivat tarttua rihmalla kiinni lehteen, ja kulkeutua, kuten hämähäkit, pitkiä matkoja tuulen mukana.

Kuva 3. Havununnan koiras.

Kuva 4. Havununnan naaras.

Havununna (*Lymantria monacha*), kaksi yksilöä. Laji on melko harvinainen Pohjois-Karjalassa, se on yleistynyt, muttei kovin nopeasti. Ensi kerran maakunnasta se on tavattu vuonna 1998. Etelämpänä Suomessa monet yksilöt ovat tummentuneita, täällä niitä tavataan harvoin. Nimestä huolimatta lajin toukka elää myös lehtipuilla ja mustikalla, ja yleisimmillään se on vanhoissa sekametsissä. Etelä-Euroopassa laji on tuholainen, eikä se ole Suomeen kovin toivottu tulokas.

Kuva 5. Koruyökkönen.

Koruyökkönen (*Elaphria venustula*), 1 yksilö. On harvalukuinen. Pienikokoinen laji voi rysämateriaaleissa sotkeentua pikkuperhosiin. Löydettiin Ilomantsista ja Tohmajärveltä vuonna 2007, 2010-luvun alusta se on esiintynyt myös Joensuun seudulla. Toukka elää erilaisten kasvien kukilla.

Kuva 6. Patsashietayökkönen.

Patsashietayökkönen (*Euxoa obelisca*). On paikoittainen ja vähälukuinen. On kuitenkin maakunnan paikallista lajistoa eläen avoimilla ja lämpimillä paikoilla. Toukka syö matalia kasveja maasta käsin.

Liite 1. Lykynlammelta havaitut perhoset (yksilöä).

Saniaisperhonen	<i>Korscheltellus fusconebulosus</i>	6
Hallakehrääjä	<i>Poecilocampa populi</i>	92
Heinähukka	<i>Macrothylacia rubi</i>	6
Mäntykehrääjä	<i>Dendrolimus pini</i>	2
Kuukehrääjä	<i>Cosmotriche lobulina</i>	1
Mustikkakehrääjä	<i>Phyllodesma ilicifolium</i>	1
Kirjokehrääjä	<i>Endromis versicolora</i>	2
Poppelikiitäjä	<i>Laothoe populi</i>	1
Mäntykiitäjä	<i>Sphinx pinastri</i>	2
Vadelmavillaselkä	<i>Thyatira batis</i>	1
Pikkuvillaselkä	<i>Ochropacha duplaris</i>	4
Kevätvillaselkä	<i>Achlya flavicornis</i>	79
Nyhäsirppisiipi	<i>Falcaria lacertinaria</i>	1
Isomittari	<i>Geometra papilionaria</i>	7
Koivulehtomittari	<i>Jodis lactearia</i>	1
Mustikkalehtomittari	<i>Jodis putata</i>	8
Etelänsuolaheinämittari	<i>Timandra comai</i>	1
Mustikkalehtimittari	<i>Scopula ternata</i>	25
Maitolehtimittari	<i>Scopula floslactata</i>	1
Olkikulmumittari	<i>Idaea sylvestraria</i>	1
Tupsukulmumittari	<i>Idaea biselata</i>	12
Mutkakulmumittari	<i>Idaea aversata</i>	2
Pihamittari	<i>Scotopteryx chenopodiata</i>	14
Laikkukenttämittari	<i>Xanthorhoe fluctuata</i>	2
Mäkikenttämittari	<i>Xanthorhoe montanata</i>	16
Litukenttämittari	<i>Xanthorhoe designata</i>	2
Harmoraanumittari	<i>Epirrhoe alternata</i>	10
Surumittari	<i>Spargania luctuata</i>	2
Horsmamittari	<i>Ecliptopera silaceata</i>	1
Puistomittari	<i>Eulithis prunata</i>	5
Elomittari	<i>Eulithis testata</i>	61
Mustikkamittari	<i>Eulithis populata</i>	253
Syysvarpumittari	<i>Dysstroma citratum</i>	446
Kesävarpumittari	<i>Dysstroma truncatum</i>	2
Laikkuvarpumittari	<i>Dysstroma latefasciatum</i>	1
Vihervarpumittari	<i>Chloroclysta miata</i>	22
Kaksivärimittari	<i>Plemyria rubiginata</i>	12
Mäntyneulasmittari	<i>Pennithera firmata</i>	267
Havuneulasmittari	<i>Thera obeliscata</i>	14
Varpukudosmittari	<i>Hydriomena furcata</i>	87
Hallamittari	<i>Operophtera brumata</i>	37
Lumimittari	<i>Operophtera fagata</i>	128
Tunturimittari	<i>Epirrita autumnata</i>	634
Savuleppämittari	<i>Hydrelia sylvata</i>	1
Ruostelevämittari	<i>Hydrelia flammeolaria</i>	4
Alpimittari	<i>Anticollix sparsatus</i>	1
Täplänauhamittari	<i>Mesotype didymata</i>	13
Tasanauhamittari	<i>Mesotype parallelolineata</i>	4

Ailakkimittari	<i>Perizoma affinitatum</i>	2
Pillikemittari	<i>Perizoma alchemillatum</i>	8
Ahonauhamittari	<i>Perizoma blandiatum</i>	1
Laukkumittari	<i>Perizoma albulatum</i>	4
Ruskonauhamittari	<i>Martania taeniata</i>	1
Maitikkapikkumittari	<i>Eupithecia plumbeolata</i>	4
Vyöpikkumittari	<i>Eupithecia intricata</i>	4
Harmopikkumittari	<i>Eupithecia satyrata</i>	9
Mykeröpikkumittari	<i>Eupithecia absinthiata</i>	4
Kulmapikkumittari	<i>Eupithecia vulgata</i>	9
Mattapikkumittari	<i>Eupithecia subfuscata</i>	2
Kärsämöpikkumittari	<i>Eupithecia icterata</i>	3
Mäntypikkumittari	<i>Eupithecia indigata</i>	1
Katajapikkumittari	<i>Eupithecia pusillata</i>	15
Toukopikkumittari	<i>Eupithecia lanceata</i>	2
Mustikkavähämittari	<i>Pasiphila debiliata</i>	4
Viherliuskamittari	<i>Acasis viretata</i>	1
Haapamittari	<i>Trichopteryx carpinata</i>	8
Leppävalkomittari	<i>Cabera pusaria</i>	5
Pajuvalkomittari	<i>Cabera exanthemata</i>	4
Toukomittari	<i>Epirranthis diversata</i>	2
Koivulovimittari	<i>Ennomos autumnarius</i>	9
Kakskuumittari	<i>Selenia dentaria</i>	5
Hammasmittari	<i>Odontopera bidentata</i>	15
Petomittari	<i>Crocallis elinguaris</i>	5
Keltamittari	<i>Opisthograptis luteolata</i>	1
Ruostemittari	<i>Plagodis pulveraria</i>	4
Pisamamittari	<i>Cepphis advenaria</i>	4
Pajukäärömittari	<i>Epione repandaria</i>	1
Haapakäärömittari	<i>Epione vespertaria</i>	7
Kehräjämittari	<i>Colotois pennaria</i>	10
Havumittari	<i>Hylaea fasciaria</i>	21
Ruskokaarimittari	<i>Macaria notata</i>	2
Mäntykaarimittari	<i>Macaria liturata</i>	3
Viitamittari	<i>Macaria brunneata</i>	37
Ruutumittari	<i>Chiasmia clathrata</i>	7
Isorengasmittari	<i>Gnophos obfuscatus</i>	2
Luumumittari	<i>Angerona prunaria</i>	1
Mäntymittari	<i>Bupalus piniarius</i>	7
Suomittari	<i>Arichanna melanaria</i>	1
Aaltoharmomittari	<i>Alcis repandatus</i>	14
Jättiharmomittari	<i>Hypomecis roboraria</i>	4
Rengasharmomittari	<i>Hypomecis punctinalis</i>	3
Keväharmomittari	<i>Cleora cinctaria</i>	2
Täpläharmomittari	<i>Ectropis crepuscularia</i>	33
Koivikkopörhömittari	<i>Lycia pomonaria</i>	11
Käherämittari	<i>Lycia hirtaria</i>	47
Sulkamittari	<i>Phigalia pilosaria</i>	1
Kyttyränirkko	<i>Notodonta dromedarius</i>	1
Pajunirkko	<i>Notodonta ziczac</i>	1

Toukonirkko	<i>Odontosia carmelita</i>	3
Huhtinirkko	<i>Odontosia sieversii</i>	24
Koivuposliinikas	<i>Pheosia gnoma</i>	6
Villakarvajalka	<i>Calliteara pudibunda</i>	1
Havununna	<i>Lymantria monacha</i>	2
Pajulaahusvenhokas	<i>Nycteola degenerana</i>	5
Ruususiipi	<i>Miltochrista miniata</i>	4
Koisasiipi	<i>Cybosia mesomella</i>	4
Pikkukeltasiipi	<i>Eilema lutarellum</i>	1
Nahkakeltasiipi	<i>Eilema depressum</i>	1
Harmokeltasiipi	<i>Eilema lurideolum</i>	18
Nummisiilikäs	<i>Coscinia cribraria</i>	1
Karhusiilikäs	<i>Diacrisia sannio</i>	3
Etelänkärsäyökkönen	<i>Herminia tarsicrinalis</i>	1
Kasteyökkönen	<i>Polypogon tentacularius</i>	2
Puroyökkönen	<i>Rivula sericealis</i>	6
Koiyökkönen	<i>Hypenodes humidalis</i>	3
Koisayökkönen	<i>Schrankia costaestrigalis</i>	1
Lähdeyökkönen	<i>Hypena crassalis</i>	1
Sieniyökkönen	<i>Parascotia fuliginaria</i>	1
Siniritariyökkönen	<i>Catocala fraxini</i>	35
Hakasvirnayökkönen	<i>Lygephila pastinum</i>	2
Vyökiilttoyökkönen	<i>Deltote pygarga</i>	4
Poikkimessinkiyökkönen	<i>Diachrysia stenochrysis</i>	1
Rahayökkönen	<i>Polychrysia moneta</i>	1
Kirjovaskiyökkönen	<i>Autographa pulchrina</i>	3
Idänpronssiyökkönen	<i>Autographa excelsa</i>	1
Kysymysmerkkiyökkönen	<i>Syngrapha interrogationis</i>	10
Pähkinäyökkönen	<i>Colocasia coryli</i>	2
Silmäiltayökkönen	<i>Acronicta auricoma</i>	2
Pilkkuiltayökkönen	<i>Acronicta rumicis</i>	5
Suruyökkönen	<i>Amphipyra perflua</i>	1
Huhtiyökkönen	<i>Brachionycha nubeculosa</i>	77
Orapihlajayökkönen	<i>Allophyes oxyacanthae</i>	97
Koruyökkönen	<i>Elaphria venustula</i>	1
Kätköyökkönen	<i>Hydrillula pallustris</i>	4
Varjoyökkönen	<i>Rusina ferruginea</i>	16
Laskosyökkönen	<i>Euplexia lucipara</i>	2
Usvayökkönen	<i>Parastichtis suspecta</i>	23
Kulmayökkönen	<i>Enargia paleacea</i>	241
Pajukääröyökkönen	<i>Ipimorpha retusa</i>	2
Haapakääröyökkönen	<i>Ipimorpha subtusa</i>	1
Keltapetoyökkönen	<i>Cosmia trapezina</i>	71
Huppukeltayökkönen	<i>Xanthia togata</i>	18
Vaaleakeltayökkönen	<i>Cirrhia icteritia</i>	11
Punamäkiyökkönen	<i>Anchoscelis helvola</i>	4
Harmomäkiyökkönen	<i>Leptologia lota</i>	11
Keltamäkiyökkönen	<i>Sunira circellaris</i>	1
Puolukkapiiloyökkönen	<i>Conistra vaccinii</i>	403
Keltapiiloyökkönen	<i>Conistra rubiginea</i>	2

Pajuyökkönen	<i>Brachylomia viminalis</i>	2
Ruskopuuyökkönen	<i>Lithophane socia</i>	2
Tummapuuyökkönen	<i>Lithophane consocia</i>	30
Hankopuuyökkönen	<i>Lithophane lamda</i>	8
Vaippayökkönen	<i>Xylena solidaginis</i>	283
Ruskohirsiyökkönen	<i>Xylena vetusta</i>	4
Syysruskoyökkönen	<i>Mniotype satura</i>	16
Isolahoyökkönen	<i>Apamea monoglypha</i>	3
Kahtaisjuuriyökkönen	<i>Apamea remissa</i>	1
Varjokorsiyökkönen	<i>Oligia latruncula</i>	1
Valkotähkäyökkönen	<i>Mesapamea secalis</i>	2
Vähätähkäyökkönen	<i>Mesapamea didyma</i>	51
Kaunosekoyökkönen	<i>Amphipoea oculatea</i>	188
Kalvassekoyökkönen	<i>Amphipoea fucosa</i>	41
Suosekoyökkönen	<i>Amphipoea lucens</i>	2
Varsiyökkönen	<i>Hydraecia micacea</i>	2
Jaspisyökkönen	<i>Staurophora celsia</i>	1
Karveyökkönen	<i>Crypsedra gemmea</i>	7
Mustaluhtayökkönen	<i>Celaena haworthii</i>	1
Ruskoluhtayökkönen	<i>Helotropha leucostigma</i>	1
Villahämy-Yökkönen	<i>Denticucullus pygminus</i>	9
Pensastarhayökkönen	<i>Lacanobia thalassina</i>	5
Hammastarhayökkönen	<i>Hada plebeja</i>	1
Punakehnyökkönen	<i>Polia bombycina</i>	4
Kulmaolkiyökkönen	<i>Mythimna conigera</i>	1
Sameaolkiyökkönen	<i>Mythimna impura</i>	2
Mustaeloyökkönen	<i>Tholera cespitis</i>	1
Verkkoeloyökkönen	<i>Tholera decimalis</i>	2
Niitty-Yökkönen	<i>Cerapteryx graminis</i>	92
Mänty-Yökkönen	<i>Panolis flammea</i>	27
Isoraitayökkönen	<i>Orthosia incerta</i>	176
Tunnusraityökkönen	<i>Orthosia gothica</i>	2372
Sinerväraitayökkönen	<i>Orthosia opima</i>	75
Suvirusoyökkönen	<i>Diarsia mendica</i>	1
Elorusoyökkönen	<i>Diarsia dahlii</i>	8
Tummarusoyökkönen	<i>Diarsia brunnea</i>	1
Isomorsiusyökkönen	<i>Noctua pronuba</i>	5
Kanervamaayökkönen	<i>Lycophotia porphyrea</i>	4
Isomaayökkönen	<i>Eurois occultus</i>	97
Kirjoharmoyökkönen	<i>Xestia speciosa</i>	1
Puneharmoyökkönen	<i>Xestia alpicola</i>	43
Pilkkuruuniyökkönen	<i>Xestia baja</i>	4
Suoyökkönen	<i>Coenophila subrosea</i>	2
Sinikevätyökkönen	<i>Cerastis rubricosa</i>	22
Kehnämaayökkönen	<i>Protolampra sobrina</i>	18
Pikihietayökkönen	<i>Euxoa nigricans</i>	3
Hietikkomaayökkönen	<i>Euxoa tritici</i>	3
Patsashietayökkönen	<i>Euxoa obelisca</i>	1